יְכוֹלִין לְהַשְׁהוֹתוֹ עַד לְמָחָר שֶׁלֹּא יַסְרִיחַ. (ו) [ג]וְכָל זֶה בַּעֲשׂוּיַת (קֻבָּר) וְאָרוֹן (ז) וְתַכְרִיכִין, (ח) אֲבָל לְהַלְבִּישׁוֹ (ט) וּלְחַמֵּם לוֹ מַיִם לְטַהֲרוֹ (י) וּלְהוֹצִיאוֹ (יא) וּלְשׁוֹמְרוֹ בַּקֶּבֶר, (יב) מֻתָּר עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל. הַגָּה: וְטוֹב לְזָהֵר לְטַהֲרוֹ (יג) עַל יְדֵי קַשׁ עַל גַּב עוֹר אוֹ נָסָר וְלֹא עַל יְדֵי סְדִינִים, (יד) שֶׁלֹּא יָבֹא לִידֵי סְחִיטָה (תרומת הדשן סימן פ"ב): ב [ד]מֵת בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן, (טו) * אָסוּר לַהֲלִינוֹ עַד יוֹם טוֹב שֵׁנִי (ג) [ג] (טז) כְּדֵי שֶׁיִּתְעַסְקוּ בּוֹ

ג לשון הַגְּהוֹת מֵימוֹנִיּוֹת בְּפֶרֶק א' (אות ע) בְּשֵׁם רַאֲב"ן וְכֵן כָּתַב הַשּׁוּר בְּשֵׁם ר' יְחִיאֵל הַלֵּוִי וְאָבִיו הָרא"ש בְּפִסְקֵיהֶן שָׁם (פ"א סי' ה) וּבְתְשׁוּבָה (כלל כג סי' ב) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים. ד אֲרְחוֹת חַיִּים (סי' כז).

## שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

גּוּפוֹ וְלֹא יָזִיז בּוֹ אֵבֶר כְּלָל, וַהֲרֵי זֶה סוֹף טָהֳרָתוֹ עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא (יְחַלְּלוּהוּ) [חִלְּלוּהוּ] עָלָיו אֲפִלּוּ מִנְּהַג עַיִן שָׁם. וְעַיִן בְּכֶ"ח הַחֲדָשׁוֹת (סי' ז) שֶׁפִּתִּיר לְהוֹלִיכוֹ לְבֵית הַקְּבָרוֹת תּוֹךְ שְׁנַיִם עָשָׂר מִילִין אֲפִלּוּ בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן, וְחוּץ לִשְׁנַיִם עָשָׂר מִילִין אָסוּר. וְעַיֵּן בְּקוּנְטְרֵס אַחֲרוֹן שָׁם (סי' ז) מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בָּזֶה: ב [ג] כְּדֵי. עַיֵּן בַּעֲבוֹדַת הַגֵּרְשֻׁנִי סִימָן

## בַּאֵר הַיטֵב

חל בְּעֶרֶב שַׁבָּת, וּלְהַמְתִּין עַד יוֹם רִאשׁוֹן לֹא יִרְצוּ הָאֵינָם יְהוּדִים לְהוֹלִיכוֹ שֶׁהוּא יוֹם חֲגָם, וּלְהַמְתִּין עַד יוֹם שֵׁנִי יַסְרִיחַ, יִקְּבְרוּהוּ עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי בְּכִיתוֹ וּלְאַחַר שַׁבָּת יוֹצִיאוּהוּ, אוֹ יַנִּיחוּהוּ בְּאָרוֹן וְיַחְמִרוּהוּ בְּחֹמֶר וּבְזֶפֶת עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי כְּדֵי שֶׁלֹּא יַסְרִיחַ. רֵיבַ"ש (סי' תפז), בֵּית יוֹסֵף (ד"ה וכתב ערוך): ב (ג) כְּדֵי. אוֹ כְּדֵי שֶׁיְּלַוּוּהוּ

## בְּאוּר הֲלָכָה

קָטָן קוֹבְרִין אוֹתוֹ בְּיוֹם רִאשׁוֹן עַל יְדֵי עַכְּמִין וַאֲפִלּוּ בִּלֹּא אִישְׁתַּהֵי וְכֵן מִבֹּאר שָׁם בְּלִשְׁוֹנוֹ לְהַדְיָא עַיֵּן בְּיָם שֶׁל שְׁלֹמֹה שָׁם. וּלְדִינָא בְּוַדַּאי אֵין לְחוֹשׁ לְעִקַּר דִּבְרֵי הַיָּם שֶׁל שְׁלֹמֹה בָּזֶה אֲפִלּוּ בִּמְקוֹם שֶׁאֵין מִנְהָג דֹּמֶה לְדִבְרָיו צָרִיךְ לְהַמְתִּין עַד יוֹם שֵׁנִי וּלְקָבְרוֹ עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל וּכְמַסְקָנַת רַב אָשֵׁי (ו.) דְּכַשָּׁנֵי אֲפִלּוּ לֹא אִישְׁתְּהֵי, וְאַנַן הָא קַיְימָא לַן אַדַּרְבָּה דְּאִסּוּר לְהַמְתִּין עַד יוֹם שֵׁנִי כְּדֵי לְקָבְרוֹ עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל וּכְדִמְבֹאָר בְּסִעִיף ב' בַּמֶּה וְכֵן הָעִקָּרִים כָּל הָאַחֲרוֹנִים [וּבָאֲמֶת בְּיָם שֶׁל שְׁלֹמֹה נִשְׁמְטֵי דִּין זֶה לְגַמְרֵי מִשּׁוּם דְּאֵין לוֹ מָקוֹם לְפִי שִׁיטָתוֹ], הֲרֵי מִבֹּאר דִּלְדִידָן אַדַּרְבָּה שִׁבּוּת שֵׁישׁ בּוֹ מַעֲשֶׂה חָמוּר. וּלְפָלָא עַל מָגֵן אַבְרָהָם שֶׁהֵבִיאוֹ בָּזֶה, שׁוּב רְאִיתִי לְבֵית מֵאִיר שֶׁהִשִּׂיג עַל יָם שֶׁל שְׁלֹמֹה בָּזֶה וְרָמַז לְהָא דְּסִעִיף ב', וְאִפְשָׁר כַּוָּנָתוֹ לְהָא דְּהִקְשִׁינוּ עַיֵּן שָׁם שְׁלִשְׁוֹנוֹ מְקֻצָּר בָּזֶה, וּבְשֶׁלְחָן עָרוּךְ הַגְּרַ"ז הַשְׁמִיט גַּם כֵּן לְהָא דְּיָם שֶׁל שְׁלֹמֹה:

**ב * אָסוּר לַהֲלִינוֹ עַד יוֹם טוֹב שֵׁנִי.** עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק טז) **מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם הָאַחֲרוֹנִים דְּאִם הִשְׁהוּ אוֹתוֹ שֶׁאֵין לְקָבְרוֹ עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל וְהוּא בְּתִשׁוּבַת מִנַחַם עֶזְרִיָּה סִימָן ט"ז וְהֵבִיאוֹ גַּם בְּאֵלִיָּה רַבָּה** (סק"ז), **וּמִסַּיִם עַל זֶה בְּאֵלִיָּה רַבָּה וְאִם אֵין עַכְּמִים צָרִיךְ עִיּוּן אִם יֵשׁ לְקָבְרוֹ עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל. וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי נִרְאֶה פָּשׁוּט בָּזֶה דִּבְוַדַּאי אֵין מַשְׁהִין אוֹתוֹ עַד אַחַר יוֹם טוֹב וְקוֹבְרִין אוֹתוֹ עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל דְּכִי מֵה פָּשַׁע הַמֵּת שֶׁהִשְׁהוּ אוֹתוֹ. אֶלָּא דְּגַם עִקַּר דִּינוֹ דְּמִנַחַם עֶזְרִיָּה גַּם כֵּן אֵינוֹ נִרְאֶה,** דְּהָא לְכַמָּה רַבָּוָותָא קַיְימָא לַן כְּמַר זוּטְרָא בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן שֶׁאַף רַב אַשִׁי מוֹדֶה לֵיהּ, וְאִם כֵּן לְדִידְהוּ מִן לְאַחַר מִיתָה לֹא שָׁרֵי רַק עַל יְדֵי כְּכַר וְתִינוֹק וּכְמוֹ בְּשַׁבָּת, דְּטִלְטוּל זֶה אֵינוֹ צָרִיךְ קְבוּרָה: (יא) **וּלְשׁוֹמְרוֹ בַּקֶּבֶר.** בְּעָפָר (י) לֹא שָׁרֵי רַק עַל יְדֵי כְּכַר וְתִינוֹק וּכְמוֹ בְּשַׁבָּת, דְּטִלְטוּל זֶה אֵינוֹ צָרִיךְ קְבוּרָה: (יב) **מֻתָּר עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל.** וּמִכָּל מָקוֹם לְלַוּוֹת (יא) חוּץ לַתְּחוּם אָסוּר, אַף דְּתִחוּמִין גַּם כֵּן אֵינָן אֶלָּא מִדְּרַבָּנָן כְּדִלְקַמָּן בְּסָעִיף ו' וְשָׁם יִתְבָּאֵר. וְדַע דְּאַף שֶׁהַמְחַבֵּר הָעִתִּיק לְסָעִיף זֶה בִּלֹּא פְּלֻגְתָּא, א[יֵּשׁ כַּמָּה רִאשׁוֹנִים שֶׁחוֹלְקִים בָּזֶה וְאוֹמְרִים דְּלֹא הִתִּירוּ חֲכָמִים לְיִשְׂרָאֵל בָּזֶה בְּשׁוּם דְּבָר כֵּיוָן דְּסוֹף סוֹף צְרִיכִין אָנוּ לְעָפוּ"ם לְעִקֵּר עִסָּק הַקְּבוּרָה יַעֲשֶׂה גַּם שְׁאָרֵי דְּבָרִים, (יג) וְכֵן נוֹטָה גַּם כֵּן דַּעַת הַגְּרַ"א בְּבֵאוּרוֹ. וּמִכָּל מָקוֹם מִי שֶׁרוֹצֶה לִנְהֹג כְּדַעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ בְּוַדַּאי אֵין לִמְחוֹת בְּיָדוֹ כִּי יֵשׁ כַּמָּה פּוֹסְקִים הָעוֹמְדִים בְּשִׁיטָה זוֹ: (יג) **עַל יְדֵי קַשׁ וְכוּ'.** כְּלוֹמַר לְטַהֲרוֹ עַל גַּבֵּי עוֹר אוֹ נָסָר וְלֹא עַל גַּבֵּי בְּגָדִים. וּבַמֶּה יִרְחָצוּ, בְּקִשׁ, וְהוּא הַדִּין בְּיָדוֹ אֲבָל לֹא בִּסְדִינִים: (יד) **שֶׁלֹּא יָבֹא לִידֵי סְחִיטָה.** אַף עַל גַּב (יג) דְּמִשָּׁעָה שֶׁשּׁוֹרֶה אוֹתוֹ בְּמַיִם יֵשׁ בּוֹ מִשּׁוּם כִּבּוּשׁ וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן ש"ב (ס"ט) וְלֹא הָוֵי לֵיהּ לִנְקֹט חֲשָׁשׁ דִּסְחִיטָה שֶׁאַחַר כָּךְ, יֵשׁ לוֹמַר דְּמִסְתָּמָא רוֹחֲצִין הַמֵּת בִּסְדִינִים נְקִיִּים וּלְבָנִים וְלִהְרַבֵּה פּוֹסְקִים לֹא אָמְרִינַן בָּזֶה שֶׁרְיָתוֹ זֶהוּ כִּבּוּסוֹ וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן ש"ב סָעִיף ט', אֲבָל מִשּׁוּם סְחִיטָה יֵשׁ כֵּאן, (יד) וּבִכְרָכָה דְּלִאַחַר הָרְחִיצָה מְלַכְלְכָהּ הַסָּדִין מִזַּעַת הַמֵּת וּכְהַאי גַּוְונָא וְיָבוֹא לִסְחֹט אוֹתוֹ וְהוּא כִּבּוּס גָּמוּר: ב (טו) **אָסוּר לַהֲלִינוֹ.** דְּמוּטָב (טו) שֶׁיִּקָּבְרוּהוּ עַכּוּ"ם בְּיוֹם רִאשׁוֹן וְהוּא שִׁבּוּת שֶׁאֵין בּוֹ מַעֲשֶׂה, מִשֶּׁיִּקָּבְרוּהוּ יִשְׂרָאֵלִים וְיַעַבְרוּ אַשִּׁבּוּת בְּיָדַיִם: (טז) **כְּדֵי שֶׁיִּתְעַסְקוּ בּוֹ**

## מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(ו) **וְכָל זֶה בַּעֲשׂוּיַת קֶבֶר וְכוּ'.** שֶׁהֵם מְלָאכוֹת גְּמוּרוֹת מִדְּאוֹרָיְתָא. [וְהוּא הַדִּין דְּאָסוּר לְחַתֵּךְ בְּעַצְמוֹ בֶּגֶד פִּשְׁתָּן בֵּין מַה שֶׁחוֹתְכִין בְּמַדָּה מִן הַחֲתִיכָה הַגְּדוֹלָה אוֹ מַה שֶּׁמְּחַתְּכִין לַחֲתִיכוֹת קְטַנּוֹת כְּדֵי לְתָפְרָם אַחַר כָּךְ יַחַד כְּדָרְכָּן שֶׁעוֹשִׂין בְּבֶגֶד, דְּכָל זֶה הוּא בִּכְלַל מְחַתֵּךְ. חָכְמַת אָדָם (כלל קע ס"א)]. וְכָתְבוּ הַפּוֹסְקִים (ה) דַּאֲפִלּוּ יֵשׁ אֵיזֶה חֲפִירָה בְּבֵית הַקְּבָרוֹת שֶׁאֶפְשָׁר לְהַנִּיחוֹ שָׁם עַד אַחַר יוֹם טוֹב, אוֹ אֲפִלּוּ קֶבֶר גָּמוּר רַק שֶׁאֵינָנּוּ שָׁלוֹ וְיִצְטָרֵךְ לְפַנּוֹתוֹ, מֻתָּר לַחְפֹּר בְּיוֹם טוֹב עַל יְדֵי עַכְּמִים, שֶׁאֵין זֶה כְּבוֹד לַמֵּת לְטַלְטֵל עַצְמוֹתָיו וּלְפַנּוֹתוֹ: (ז) **וְתַכְרִיכִים.** וּמִכָּל מָקוֹם אִם (ו) אֶפְשָׁר לְקַח תַּכְרִיכִים מוּכָנִים מֵאֶתְמוֹל (ז) וְהֵם לְפִי עֶרְכּוֹ מִדָּתוֹ, בְּוַדַּאי אֵין עוֹשִׂין אֲפִלּוּ עַל יְדֵי עַכְּמִין: (ח) **אֲבָל לְהַלְבִּישׁוֹ.** שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא טִלְטוּל בְּעָלְמָא: (ט) **וּלְחַמֵּם וְכוּ'.** דְּאֵין בְּכָל זֶה אִסּוּר דְּאוֹרָיְתָא, (ח) דְּמִתּוֹךְ שֶׁהַתּוֹרָה הִבְעָרָה לְצָרְכּוֹ אֹכֶל נֶפֶשׁ הֻתְּרָה נַמִּי שֶׁלֹּא לְצָרְכּוֹ, וְהוּא הַדִּין בְּהוֹצָאָה. וַאֲפִלּוּ לְמַאן דְּאָמַר דְּשֶׁלֹּא לְצָרְכּוֹ כְּלָל מִדְּאוֹרָיְתָא אָסוּר, בְּכִגּוֹן זֶה דְּאִיכָּא צָרְכּוֹ קָצַת וּמִצְוָה, דְּזִילָא בֵּיהּ מִלְּתָא דְּלִתַעֲסַקֵּי עַכּוּ"ם בְּטָהֳרָתוֹ וּכְהַאי גַּוְונָא, שָׁרֵי מִשּׁוּם כְּבוֹד הַמֵּת: (י) **וּלְהוֹצִיאוֹ.** פָּרוּשׁ, לְקָבְרוֹ, (ט) אֲבָל לְטַלְטְלוֹ מִן הַמִּטָּה לָאָרֶץ כְּמוֹ שֶׁנּוֹהֲגִין תֵּכֶף לְאַחַר מִיתָה לֹא שָׁרֵי רַק עַל יְדֵי כְּכַר וְתִינוֹק וּכְמוֹ בְּשַׁבָּת, דְּטִלְטוּל זֶה אֵינוֹ צָרִיךְ קְבוּרָה: (יא) **וּלְשׁוֹמוֹ בַּקֶּבֶר.** (יב) **מֻתָּר עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל.** וּמִכָּל מָקוֹם לְלַוּוֹת (יא) חוּץ לַתְּחוּם אָסוּר, אַף דְּתִחוּמִין גַּם כֵּן אֵינָן אֶלָּא מִדְּרַבָּנָן כְּדִלְקַמָּן בְּסָעִיף ו' וְשָׁם יִתְבָּאֵר. וְדַע דְּאַף שֶׁהַמְחַבֵּר הָעִתִּיק לְסָעִיף זֶה בִּלֹּא פְּלֻגְתָּא, א[יֵּשׁ כַּמָּה רִאשׁוֹנִים שֶׁחוֹלְקִים בָּזֶה וְאוֹמְרִים דְּלֹא הִתִּירוּ חֲכָמִים לְיִשְׂרָאֵל בָּזֶה בְּשׁוּם דְּבָר כֵּיוָן דְּסוֹף סוֹף צְרִיכִין אָנוּ לְעָפוּ"ם לְעִקֵּר עִסָּק הַקְּבוּרָה יַעֲשֶׂה גַּם שְׁאָרֵי דְּבָרִים, (יג) וְכֵן נוֹטָה גַּם כֵּן דַּעַת הַגְּרַ"א בְּבֵאוּרוֹ. וּמִכָּל מָקוֹם מִי שֶׁרוֹצֶה לִנְהֹג כְּדַעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ בְּוַדַּאי אֵין לִמְחוֹת בְּיָדוֹ כִּי יֵשׁ כַּמָּה פּוֹסְקִים הָעוֹמְדִים בְּשִׁיטָה זוֹ: (יג) **עַל יְדֵי קַשׁ וְכוּ'.** כְּלוֹמַר לְטַהֲרוֹ עַל גַּבֵּי עוֹר אוֹ נָסָר וְלֹא עַל גַּבֵּי בְּגָדִים. וּבַמֶּה יִרְחָצוּ, בְּקִשׁ, וְהוּא הַדִּין בְּיָדוֹ אֲבָל לֹא בִּסְדִינִים: (יד) **שֶׁלֹּא יָבֹא לִידֵי סְחִיטָה.** אַף עַל גַּב (יג) דְּמִשָּׁעָה שֶׁשּׁוֹרֶה אוֹתוֹ בְּמַיִם יֵשׁ בּוֹ מִשּׁוּם כִּבּוּשׁ וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן ש"ב (ס"ט) וְלֹא הָוֵי לֵיהּ לִנְקֹט חֲשָׁשׁ דִּסְחִיטָה שֶׁאַחַר כָּךְ, יֵשׁ לוֹמַר דְּמִסְתָּמָא רוֹחֲצִין הַמֵּת בִּסְדִינִים נְקִיִּים וּלְבָנִים וְלִהְרַבֵּה פּוֹסְקִים לֹא אָמְרִינַן בָּזֶה שֶׁרְיָתוֹ זֶהוּ כִּבּוּסוֹ וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן ש"ב סָעִיף ט', אֲבָל מִשּׁוּם סְחִיטָה יֵשׁ כֵּאן, (יד) וּבִכְרָכָה דְּלִאַחַר הָרְחִיצָה מְלַכְלְכָהּ הַסָּדִין מִזַּעַת הַמֵּת וּכְהַאי גַּוְונָא וְיָבוֹא לִסְחֹט אוֹתוֹ וְהוּא כִּבּוּס גָּמוּר: ב (טו) **אָסוּר לַהֲלִינוֹ.** דְּמוּטָב (טו) שֶׁיִּקָּבְרוּהוּ עַכּוּ"ם בְּיוֹם רִאשׁוֹן וְהוּא שִׁבּוּת שֶׁאֵין בּוֹ מַעֲשֶׂה, מִשֶּׁיִּקָּבְרוּהוּ יִשְׂרָאֵלִים וְיַעַבְרוּ אַשִּׁבּוּת בְּיָדַיִם: (טז) **כְּדֵי שֶׁיִּתְעַסְקוּ בּוֹ**

## שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ס) הָרא"ש בְּמוֹעֵד קָטָן דַּף ח' (פ"א סי' יג), וְכֵן הַתּוֹסָפוֹת שָׁם (ע"ב ד"ה אין) מוֹדִים לָזֶה בְּשֶׁיְּהֵא צָרִיךְ לְפַנּוֹתוֹ וְכֵן הַסְּכִים בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ב), וְשֶׁלֹּא כְּעוֹלַת שַׁבָּת (סק"א) שֶׁעָשָׂה פְּלוּגְתָּא בָּזֶה: (ו) אַחֲרוֹנִים מִמַּשְׁמָעוּת תּוֹסָפוֹת מוֹעֵד קָטָן ח' עַמּוּד ב' (שם): (ז) דְּאִי לָאו הָכִי בְּוַדַּאי שְׁרֵי לַעֲשׂוֹת, וּכְמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים בְּהַהִיא דְּבֵיצָה דַּף ו' (ע"א) דְּמַתִּירִין לְמֵיגַז גְּלִימָא אַף עַל גַּב דְּאֶפְשָׁר בְּלֹא מֵיגַז. וְאִם אֶפְשָׁר לְתַקֵּן הַמּוּכָנִים מִקֹּבֶר לְמַעוֹטֵי בְּמִלְאכָה עֲדִיף, וּכְעֵין הַהִיא תְּתֵנִן בְּמוֹעֵד קָטָן פֶּרֶק קָמָא (שם) אֵין חוֹפְרִין אֶת הַקְּבָרִים אֲבָל מְחַנְּכִין, וּכְדִמְפֹרָשׁ שָׁם בְּגְמָרָא שָׁאם (הַיָּד) (הָיָה) אָרוּךְ מִקְצָרוֹ: (ס) רא"ש (פ"א סי' ה) וְטוּר וּמְאִירִי (ו. ד"ה אמר), עַיֵּן שָׁם שֶׁהָאֲרִיךְ בְּפָרְטֵי דְּבָרִים: (ט) בֵּית יוֹסֵף (ד"ה כתב הכל בו) בְּשֵׁם כָּל בּוֹ (סי' נח): (י) ט"ז (ס"ק א-ב) וּמְגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן י' (אֵלִיָּה רַבָּה (סק"ג). וְכֵן מַפִּיק בְּמְאִירִי (שם) לְאִסּוּר דְּלֹא כְּאֶחָד שֶׁרָצָה לְהַתִּיר זֶה בְּמֵת. וְעַיֵּן בְּסֵפֶר שַׁלְחַן שְׁלֹמֹה (ס"א) שֶׁכָּתַב דְּהוּא הַדִּין שֶׁאָסוּר הַכְּפוֹי שְׁכֶמְכֶּיהָן בְּקַרְשִׁים מִשּׁוּם אֹהֶל, וְהוּא הַדִּין לְתַקֵּן מַה שֶּׁקּוֹרִין גְּאפְּעלא"ך אָסוּר, דְּהָוֵי מְלָאכָה דְּאוֹרָיְתָא [וְכַמְּת אָדָם (כלל קע ס"א)]: (יא) עוֹלַת שַׁבָּת סָעִיף קָטָן ה': (יב) עַיֵּן שָׁם בְּרַדְבַּ"ז שֶׁהֵבִיא הַרְבֵּה פּוֹסְקִים שֶׁאוֹסְרִין. וּמָצָאתִי גַּם לְרַשְׁבַּ"ץ בְּתִשׁוּבָה סִימָן י"ט חֵלֶק ג' שֶׁהֶחֱזִיק בְּתֻקֵּף לְאִסּוּר, וּמִבֹּאר שָׁם שֶׁגַּם הָרִיבַ"ש הָיָה מֵהָאוֹסְרִין אֶלָּא שֶׁלֹּא שָׁמְעוּ לוֹ, וְעַיֵּן בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק"ב) מַה שֶּׁהֵבִיא מַרְדְּבַ"ז: (יג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה) [וְכִפְי שֶׁבֹּאר דְּבָרָיו בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל] לְיַשֵּׁב קְשִׁיַּת הָעוֹלַת שַׁבָּת (סק"א): (יד) כָּתְבְנוּ זֶה לְיַשֵּׁב מַה שֶּׁמְּגַמְגֵּם בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל עַיֵּן שָׁם: ב (טו) מְאִירִי (שם ד"ה ה"ג) בְּטַעַם הַמַּחְמִירִין שֶׁחוֹלְקִין עַל הָרַאֲבַ"ד (תמים דעים סי' קכ ס"ב), עַיֵּן שָׁם, וְכֵן כָּתַב בְּשִׁיטָה מְקֻבֶּצֶת (שם ד"ה אמר רבה) מְשׁוּם דְּהוּא כְּמֵכִין מְלָאכְתּוֹ בְּמוֹעֵד, וְכֵן הוּא בְּתְשׁוּבוֹת מִנַחֵם עֶזְרִיָּה סִימָן ט"ז, וְכֵן הוּא דַּעַת רֹב הַפּוֹסְקִים מְשׁוּם זֶה דְּמֵר זוּטְרָא לֹא קָאֵי אֶלָּא אַיּוֹם טוֹב שֵׁנִי וּמְשׁוּם דְּהוּא שִׁבּוּת שֵׁישׁ בּוֹ מַעֲשֶׂה, וְאַף דַּאֲנַן קַיְימָא לַן כְּרַב אַשִׁי הָיְנוּ בְּמֵת בּוֹ בְּיוֹם אֲבָל לֹא לְהַשְׁהוֹתוֹ עַל יוֹם זֶה, וְכֵן הוּא בְּתִמִּים דַּעִים סִימָן ק"כ עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּעוֹלַת שַׁבָּת (סק"ב) שֶׁהִקְשָׁה עַל הַמְחַבֵּר דְּהָא לְכְבוֹד הַמֵּת מֻתָּר לְהַלִּין וְכִמְבֹאָר בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן שנ"ז (ס"א) וּבְוַדַּאי כְּבוֹד גָּדוֹל הוּא לַמֵּת שִׁיִּתְעַסְקוּ בּוֹ יִשְׂרָאֵל, וְנִשְׁאַר בְּקוּשְׁיָא [וּבְאֵלִיָּה רַבָּה סָעִיף קָטָן י"ג כָּתַב דָּזֶה לא מִקְרֵי כְּבוֹדוֹ שֶׁל מֵת וְהֵבִיא רְאָיָה מִפְּרִדְכַי (מו"ק סי' תתסא) עַיֵּן שָׁם]. וּבָאֲמֶת קְשִׁיְתוֹ הוּא רַק לְפִי לְשׁוֹן הָאֲרְחוֹת חַיִּים (סי' כז) שֶׁמִּמְּנּוּ הָעִתִּיק בֵּית יוֹסֵף דִּיְנוּ דִּמְשַׁמַע קְצָת שָׁם דְּמִשּׁוּם אִסּוּר לִינַת הַמֵּת קָאָתֵי עֲלָה וְכֵן נִרְאֶה שֶׁפָּרַשׁ הַגְּרַ"א בְּבֵאוּרָיו, אֲכָן לְפִי מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּמְאִירִי טַעַם הַמַּחְמִירִין דְּמִשּׁוּם לְתָא דְּשִׁבּוּת קָאָסְרִי לֵיהּ אֵין כָּאן קְשִׁיָּא. וּבְסֵפֶר מוֹר וּקְצִיעָה מָצָאתִי שֶׁפָּרַשׁ גַּם כֵּן מִשּׁוּם לִינָה וּלְדִידֵיהּ גַּם הַמְחַבֵּר מוֹדֶה הֵיכִי דְּאִיכָּא כְּבוֹד לַמֵּת דְּמִלִּינִים, וְעַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ד"ה אסור) שֶׁהֶעְתַּקְתִּי דְּבָרָיו, וְכֵן מָצָאתִי לְשִׁיּוּרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב"י סק"ח) שֶׁכָּתַב גַּם הוּא דְּאִם מְלִינוֹ לִכְבוֹדוֹ שָׁרֵי וְהוֹכִיחַ כֵּן מִלְּשׁוֹן הַמְחַבֵּר בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן שמ"א (ס"א) עַיֵּן שָׁם, וְצָרִיךְ עִיּוּן:

**לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א]** וּבשו"ע הרב (ס"ג) פסק כדעת השו"ע.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

יִשְׂרָאֵל: ג [ה]בְּשַׁבָּת וּבְיוֹם הַכִּפּוּרִים לֹא יִתְעַסְּקוּ בּוֹ כְּלָל אֲפִלּוּ עַל יְדֵי עֲמָמִין, (יז) אֲפִלּוּ לְהוֹצִיאוֹ עַל יְדֵיהֶם וּלְהַנִּיחוֹ בְּכוּךְ (פֵּרוּשׁ, בַּחֲפִירָה) הָעֲשׂוּיָה מֵאֶתְמוֹל: ד * [ו]בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי יִתְעַסְּקוּ בּוֹ יִשְׂרָאֵל אֲפִלּוּ בְּיוֹם שֵׁנִי שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה [ז]וַאֲפִלּוּ לֹא אִשְׁתַּהֵי, (יח) אֲפִלּוּ לַחְתֹּךְ לוֹ הֲדַס מֵהַמְחֻבָּר (יט) וְלַעֲשׂוֹת לוֹ (ד) תַּכְרִיכִין (כ) וְאָרוֹן (כא) [ח]וְלַחְצֹב לוֹ (ה) קֶבֶר, וּלְחַמֵּם לוֹ מַיִם לְטַהֲרוֹ וְלִגְזֹז לוֹ שְׂעָרוֹ. (כב) [ט]וְאִם אֵין בְּאוֹתָהּ הָעִיר מְקוֹם קְבָרוֹת לְיִשְׂרָאֵל, מוֹלִיכִין אוֹתוֹ לְעִיר אַחֶרֶת שֶׁיֵּשׁ בָּהּ שְׁכוּנַת קְבָרוֹת אֲפִלּוּ חוּץ לַתְּחוּם, (כג) [י]וּמַשְׂכִּירִין לוֹ סְפִינָה לְהוֹלִיכוֹ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, דְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי לְגַבֵּי מֵת (ו) (כד) כְּחֹל שַׁוְיוּהּ רַבָּנָן,

ה הָרַ״ן בְּפֶרֶק קַמָּא דְּבֵיצָה (ג. ד״ה אמר) וְשָׁכֵן כָּתַב הָרַמְבַּ״ן בְּסֵפֶר תּוֹרַת הָאָדָם (שער הסוף, ענין מי שמתו מוטל לפניו) וְהָרִיבַ״ש בִּתְשׁוּבָה (סי׳ תפז). ו מֵימְרָא דְּרָבָא בֵּיצָה ו׳ (ע״א). ז שָׁם בַּגְּמָרָא וּכְרַב אַשִּׁי. ח הָרֹא״ש (פ״א סי׳ ה) וְהָרַ״ן שָׁם (ד״ה יום). ט הָרַשְׁבָּ״א בִּתְשׁוּבָה (ח״ב סי׳ רעד). י רוֹקֵחַ בְּסִימָן (כ״א) [ש״ח].

## בְּאֵר הֵיטֵב

אוֹתוֹ אִשְׁתּוֹ וּבְנוֹ, עַיֵּן תְּשׁוּבַת עֲבוֹדַת הַגַּרְשֻׁנִּי סִימָן ע״ז: ד (ד) תַּכְרִיכִין. וְאִם יָכוֹל לִמְצֹא תַּכְרִיכִין מוּכָנִים אֵין לַעֲשׂוֹת חֲדָשִׁים. אִם הַתַּכְרִיכִים מְטֻנָּפִים מֻתָּר לְכַבְּסָם. וְאִם אֵין לוֹ נְסָרִים, מְנַסְּרִים נְסָרִים לְאָרוֹן: (ה) קֶבֶר. וְדַוְקָא בְּנֵי הַחֲבוּרָה אֲבָל אֲחֵרִים שֶׁאֵין דַּרְכָּם לַחְפֹּר אָסוּר. וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא יַשְׁלִיכוּ אֲנָשִׁים אֲחֵרִים עָפָר לִסְתֹּם הַקֶּבֶר אוֹ לְטַלְטֵל כְּלֵי הַחֲפִירָה אִם לֹא שֶׁיְּהֵא סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה עֶרֶב שַׁבָּת דְּאָז הַמְסַיֵּעַ מְשֻׁבָּח. וְהָרַשְׁדַּ״ם חֵלֶק אֹרַח חַיִּים סִימָן (י״ז) [ט״ז] כָּתַב דְּמֻתָּר לְכָל אָדָם לִזְכּוֹת בְּכִסּוּי קֶבֶר וְהִסְכִּים עִמּוֹ הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״י) עַיֵּן שָׁם, אֲבָל הַמִּשְׁפְּטֵי שְׁמוּאֵל סִימָן י״ג חוֹלֵק עַל זֶה עַיֵּן שָׁם וְעַיֵּן כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט). וְכָתַב אֵלִיָּה

זוּטָא (סק״ז) רָאִיתִי בְּפִנְקַס חֲבוּרָא קַדִּישָׁא פֹּה פְּרָאג כְּשֶׁנִּפְטַר הַגָּאוֹן מוֹרֵנוּ הָרַב רַבִּי אֶפְרַיִם זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה וּבָאוּ תַּלְמִידָיו מָרָנָן וְרַבָּנָן וְרָצוּ לְטַהֲרוֹ דְּתַלְמִיד חָכָם רְאוּיִין יוֹתֵר לְטַהֲרוֹ תַּלְמִידָיו וּלְהִתְעַסֵּק בּוֹ, וְשָׁלְחוּ לְהַגָּאוֹן מוֹרֵנוּ הָרַב רַבִּי יְשַׁעְיָה זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה רֹאשׁ מְתִיבְתָּא וּפָסַק מֵאַחַר שֶׁהַקַּבְּרָנִים מִתְעַסְּקִים כָּל הַשָּׁנָה וּמְבַטְּלִים עִסְקֵיהֶם יִתְעַסְּקוּ גַּם כֵּן עִם הַצַּדִּיק, רַק אִם יִרְצוּ הַקַּבְּרָנִים מַרְצוֹנָם הַטּוֹב לְוַתֵּר לְאֵיזֶה אֲנָשִׁים חֲשׁוּבִים בִּשְׁבִיל כְּבוֹד הַצַּדִּיק, הָרְשׁוּת בְּיָדָם: (ו) כְּחֹל. כָּתַב תֻּמַּת יְשָׁרִים (סי׳ קיד) תְּמִים דֵּעִים (סי׳ קכ) דְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי שֶׁל יָמִים הָרִאשׁוֹנִים הָוֵי כְּחֹל הַמּוֹעֵד. וְהַתּוֹסָפוֹת (מו״ק ח: ד״ה אין) כָּתְבוּ דְּאֵין לְחַלֵּק, כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה

## מִשְׁנָה בְּרוּרָה

יִשְׂרָאֵל. אוֹ כְּדֵי (טז) שֶׁיְּלַוּוּ אוֹתוֹ אִשְׁתּוֹ וּבָנָיו חוּץ לַתְּחוּם. וּמַשְׁמַע (יז) דַּאֲפִלּוּ בְּתַלְמִיד חָכָם שֶׁכְּבוֹדוֹ בְּיוֹתֵר לְהִקָּבֵר עַל יְדֵי יִשְׂרְאֵלִים גַּם כֵּן לֹא מַשְׁהִינַן לֵיהּ. וְיֵשׁ מִן הָאַחֲרוֹנִים (יח) שֶׁכָּתְבוּ דְּאִם הִשְׁהוּ אוֹתוֹ לְיוֹם שֵׁנִי לֹא יִקָּבֵר עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל אֶלָּא עַל יְדֵי עַכּוּ״ם, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה אסור) שֶׁפִּקְפַּקְנוּ בָּזֶה: ג (יז) אֲפִלּוּ לְהוֹצִיאוֹ עַל יְדֵיהֶם וּלְהַנִּיחוֹ בְּכוּךְ. אַף עַל גַּב (יט) דְּאֵינוֹ אֶלָּא טִלְטוּל עַל יְדֵי נָכְרִי, לֹא רָצוּ לְהַתִּיר מִשּׁוּם כְּבוֹד הַמֵּת דְּאַדְּרַבָּא כְּבוֹד הַמֵּת הוּא שֶׁלֹּא יִתְחַלֵּל שַׁבָּת וְיוֹם הַכִּפּוּרִים דַּחֲמִירֵי עַל יָדוֹ. וְכָל פְּרָטֵי דִּין זֶה מְבֹאָר לְעֵיל בְּסִימָן שי״א עַיֵּן שָׁם: ד (יח) אֲפִלּוּ לַחְתֹּךְ לוֹ הֲדַס. בִּמְקוֹמוֹת שֶׁנּוֹהֲגִין (כ) לְהַנִּיחַ הֲדַס עַל מִטַּת הַמֵּת, וְאַף עַל פִּי שֶׁאֵין זֶה מֵעִקְּרֵי צָרְכֵי הַקְּבוּרָה אֶלָּא בִּשְׁבִיל כָּבוֹד: (יט) וְלַעֲשׂוֹת לוֹ תַּכְרִיכִין. לַחְתֹּךְ וְלִתְפֹּר, (כא) וְאַף עַל פִּי שֶׁאֶפְשָׁר לִכְרֹךְ אֶת הַמֵּת בְּסָדִין שֶׁלֹּא בִּתְפִירָה. וּמִכָּל מָקוֹם אִם יָכוֹל לִמְצֹא תַּכְרִיכִים מוּכָנִים כְּמִדָּתוֹ אֵין לַעֲשׂוֹת חֲדָשִׁים וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל בְּסָעִיף א׳ (סק״ז), וְאִם מְטֻנָּפִים הֵם מֻתָּר לְכַבְּסָם: (כ) וְאָרוֹן. אִם אֵין לוֹ נְסָרִים מוּכָנִים מֻתָּר לִנְסֹר בְּיוֹם טוֹב. וְעַיֵּן בְּסִימָן תקמ״ז (ס״י): (כא) וְלַחְצֹב לוֹ קֶבֶר. יֵשׁ שֶׁכָּתְבוּ דְּמִכָּל מָקוֹם כָּל מַה שֶּׁאֶפְשָׁר לְמַעֵט בְּחִלּוּל מְמַעֲטִין, וְעַל כֵּן כָּתְבוּ דִּבְמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי חֲבוּרָה שֶׁרְגִילִין לַחְפֹּר וְלִתְפֹּר וְלַעֲסֹק אֵין רַשָּׁאִין אֲחֵרִים זוּלַת בְּנֵי הַחֶבְרָה לַעֲסֹק בִּקְבוּרַת הַמֵּת, אִם לֹא שֶׁהוּא עֶרֶב שַׁבָּת סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה דְּאָז כָּל הַזָּרִיז לְסַיְּעוֹ שֶׁלֹּא יָבֹאוּ לִידֵי חִלּוּל שַׁבָּת הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח. וְכַמָּה אַחֲרוֹנִים (כג) מְקִלִּין בָּזֶה מִשּׁוּם דְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי לְגַבֵּי מֵת כְּחֹל הוּא: (כב) וְאִם אֵין בְּאוֹתוֹ עִיר וְכוּ׳. אֲבָל אִם (כג) יֵשׁ בֵּית הַקְּבָרוֹת אֶלָּא שֶׁהוּא צִוָּה לִפְנֵי מוֹתוֹ לְהוֹלִיכוֹ לְקִבְרוֹת אֲבוֹתָיו אֵין לְחַלֵּל יוֹם טוֹב בִּשְׁבִיל זֶה, וּמֵאַחַר שֶׁעַל כָּל פָּנִים מִצְוָה לְקַיֵּם דִּבְרֵי הַמֵּת מְלִינִים אוֹתוֹ עַד אַחַר יוֹם טוֹב וְאַחַר כָּךְ יוֹלִיכוּהוּ לִמְקוֹם אֲבוֹתָיו, וְאִם יֵשׁ לָחֹשׁ שֶׁיַּסְרִיחַ, קוֹבְרִין אוֹתוֹ בְּיוֹם טוֹב בְּעִירוֹ: (כג) וּמַשְׂכִּירִין לוֹ סְפִינָה וְכוּ׳. אוֹ עֲגָלָה לְהוֹלִיכוֹ עַד מְקוֹם הַקְּבוּרָה, (כד) וּמֻתָּר גַּם לְהוֹלִיכוֹ עַל בֶּהֱמַת יִשְׂרָאֵל. וְדַוְקָא הָאֲנָשִׁים הַקַּבְּרָנִים מֻתָּרִים לִכְנֵס לַסְּפִינָה אֲבָל אֲנָשִׁים אֲחֵרִים כְּדֵי לְלַוּתוֹ אֲסוּרִים. וִיבֹאַר עוֹד לְקַמָּן בְּסָעִיף ז׳: (כד) כְּחֹל שַׁוְיוּהּ רַבָּנָן. וּמִכָּל מָקוֹם אֵינוֹ כְּחֹל מַמָּשׁ, (כה) וְכָל דָּבָר שֶׁאָסוּר בְּחֹל הַמּוֹעֵד

## בֵּאוּר הֲלָכָה

הַדִּין צָרִיךְ לְהַשְׁהוֹת אוֹתוֹ עַד יוֹם טוֹב שֵׁנִי, וּנְהִי דַּאֲנַן לֹא נָקְטִינַן כְּהָנָךְ פּוֹסְקִים וְאַדְּרַבָּה יוֹתֵר טוֹב לְקָבְרוֹ בְּיוֹמוֹ, מִכָּל מָקוֹם לֹא מָצִינוּ דְּאִם הִשְׁהָה אוֹתוֹ דְּלִיקְנְסֵיהּ לַמֵּת שֶׁלֹּא לְקָבְרוֹ עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל בְּמָקוֹם דִּלְכַמָּה פּוֹסְקִים הָיָה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כֵּן לְכַתְּחִלָּה. וְתוּ דְּגַם עִקַּר דִּינוֹ דִּמְחַבֵּר אֵינוֹ מֻסְכָּם וְהָרַאֲבַ״ד הֲלֹא עָשָׂה הֲלָכָה לְמַעֲשֶׂה לְהַשְׁהוֹת לְתַלְמִיד חָכָם לְיוֹם טוֹב שֵׁנִי כְּדֵי שֶׁיִּקָּבֵר עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל, אֶלָּא שֶׁהָאַרְחוֹת חַיִּים (סי׳ כז) כָּתַב שֶׁחָלְקוּ עָלָיו עַיֵּן שָׁם בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה וכתוב עוד שם), אֶמְנָם בִּמְאִירִי (ו. ד״ה ה״ג) הֵבִיא גַּם כֵּן לְהָא דְּרַאֲבַ״ד וּלְהָנֵי דְּחָלְקוּ עָלָיו וְהוּא הִסְכִּים לְהָרַאֲבַ״ד, וְכֵן פָּסַק בְּשִׁיטָה מְקֻבֶּצֶת (שם ד״ה אמר רבה) [אֶלָּא דִּבְשִׁיטָה מְקֻבֶּצֶת מְבֹאָר דְּדַוְקָא בְּאָדָם כָּשֵׁר וְנִכְבָּד שֶׁיֵּשׁ לוֹ בִּזָּיוֹן לְקָבְרוֹ עַל יְדֵי נָכְרִים, וְהַמְּאִירִי אַף שֶׁהֵבִיא לְהָא דְּרַאֲבַ״ד דְּמַיְירֵי בְּתַלְמִיד חָכָם, אֶמְנָם מִסִּיּוּם דְּבָרָיו וְזֶה לְשׁוֹנוֹ וּמִדְּקָאָמַר כְּחֹל שַׁוְיוּהּ רַבָּנָן לֹא אִשְׁתְּיַיר בֵּיהּ וְלֹא מִידִי לְשׁוּם עִנְיָן שֶׁל מֵת׳ עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ, מַשְׁמַע דִּבְכָל מָקוֹם מֻתָּר לְהַשְׁהוֹתָן], וְאִם כֵּן אַף שֶׁאֵין לְהָקֵל לְכַתְּחִלָּה אֲפִלּוּ בְּתַלְמִיד חָכָם נֶגֶד סְתִימַת הַמְחַבֵּר אֲבָל לְקָנְסוֹ מְנָא לֵיהּ, מַה גַּם דְּהַקְּנָס הוּא לַמֵּת וְלֹא שַׁיָּךְ לְמִקְנְסֵיהּ דְּלֹא פָּשַׁע מִידִי. וְעַיֵּן בְּשַׁעַר הַצִּיּוּן (ס״ק טו) מַה שֶּׁהֵבֵאנוּ בְּשֵׁם הָעוֹלַת שַׁבָּת וְהַגְּרָ״א דְּנִרְאֶה מִדִּבְרֵיהֶם דְּפֵרְשׁוּ דְּמִשּׁוּם אִסּוּר הֲלָנַת הַמֵּת נָגְעוּ בָּהּ, וּלְדִידְהוּ בְּוַדַּאי דְּלֹא שַׁיָּךְ כְּלָל לְקָנְסוֹ וּלְבַזּוֹתוֹ עוֹד יוֹתֵר שֶׁלֹּא לְקָבְרוֹ כְּלָל אוֹ לְקָבְרוֹ דַּוְקָא עַל יְדֵי נָכְרִי. וְכֵן מָצָאתִי לְהָרַב יַעְבֵּ״ץ (במור וקציעה) כִּסְבָרָתָם וְחִלֵּק גַּם בְּעִקַּר דִּינוֹ דִּמְחַבֵּר וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, נִרְאֶה דְּמַיְירֵי בְּמֵת דְּאָסוּר לַהֲלִינוֹ לְאַפּוּקֵי מֵת שֶׁמְּלִינוֹ לִכְבוֹדוֹ לְהָבִיא לוֹ אָרוֹן וְתַכְרִיכִין דְּוַדַּאי שָׁרִי דַּאֲפִלּוּ בְּחֹל מִצְוָה לַהֲלִינוֹ, וְהוּא הַדִּין בְּאָב וָאֵם כֵּיוָן דְּהַמַּדְחָה הֲרֵי זֶה מְגֻנָּה אִם כֵּן מִסְּתָמָא זֶהוּ כְּבוֹדוֹ אֲפִלּוּ בְּחֹל, כָּל שֶׁכֵּן בְּיוֹם טוֹב דְּאִיכָּא סְבָרָא בְּלָאו הָכִי דְּאִי לֹא אִישְׁתַּהִי שֶׁצָּרִיךְ לְהַשְׁהוֹתוֹ לִקְבֹּר אוֹתוֹ בַּשֵּׁנִי עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא בָּרִאשׁוֹן עַל יְדֵי עַכּוּ״ם, וְאַף שֶׁיֵּשׁ סְבָרָא כְּנֶגֶד זֶה דִּכְבוֹד יוֹם טוֹב הוּא לְמַהֵר לְהוֹצִיאוֹ, מִכָּל מָקוֹם מֵאן לֵימָא לָן לִידְחֵי הָא מִקַּמֵּי הָא, כָּל שֶׁכֵּן אִם הָאֲבַלִּים רוֹצִים בְּכָךְ שֶׁיֵּשׁ כְּבוֹד הַחַיִּים וְהַמֵּתִים נִרְאֶה דְּבִכְהַאי גַּוְנָא סְבָרַת רַאֲבַ״ד עֲדִיפָא. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. **הַיּוֹצֵא מִכָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה דְּאַף שֶׁקָּשֶׁה לַחְלֹק עַל הַמְחַבֵּר** כִּסְבָרַת עוֹלַת שַׁבָּת גַּם לֹא לְחַלֵּק בּוֹ כִּסְבָרַת הַמּוֹר וּקְצִיעָה שֶׁכְּפִי הַנִּרְאֶה לֹא עָמְדוּ רַק אַטַּעֲמָא דְּאִסּוּר הֲלָנַת הַמֵּת וְלֹא עָמְדוּ אַטַּעֲמָא שֶׁהֵבֵאנוּ בְּאִסּוּר שְׁהִיָּה, **מִכָּל מָקוֹם בְּעָבַר וְהִשְׁהָה נִרְאֶה דְּאֵין לִקְנֹס כְּלָל, שֶׁאַף לְטַעֲמָא דִּידָן אִם הוּא פָּשַׁע, מֵת מַה פָּשַׁע.** וְלַמְּאִירִי וְשִׁיטָה מְקֻבֶּצֶת [אַף שֶׁהֵם נָחֲתוּ לְטַעֲמָא דִּשְׁבוּת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מַעֲשֶׂה] לְמַסְקָנָא דְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי כְּחֹל וְכוּ׳ מֻתָּר לְכַתְּחִלָּה בְּמָקוֹם שֶׁכְּבוֹדוֹ יוֹתֵר בְּיִשְׂרְאֵלִים, **אִם כֵּן עַל כָּל פָּנִים בְּדִיעֲבַד יֵשׁ לִסְמֹךְ וּלְקָבְרוֹ עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל וּבִפְרָט אִם הוּא תַּלְמִיד חָכָם דְּזִילָא מִלְּתָא לְקָבְרוֹ עַל יְדֵי עֲמָמִין, כֵּן נִרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי. וְכָל זֶה הוּא לְפִי סְבָרַת הַמְחַבֵּר, דְּלָרַמָ״א בְּלָאו הָכִי קוֹבְרִין עַל יְדֵי עֲמָמִין אַף בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי:**

ד * **בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי וְכוּ׳ עַד לְחַמֵּם לוֹ מַיִם. אַגַּב שִׁיטְפָא נָקֵט כָּל הַמְּלָאכוֹת,**

## שַׁעַר הַצִּיּוּן

(טז) כֵּן כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים: (יז) דִּמְקוֹר הַאי דִּינָא הוּא מֵאַרְחוֹת חַיִּים (סי׳ כז) שֶׁהָרַאֲבַ״ד (שם) הִתִּיר בָּזֶה וַחֲבֵרָיו חָלְקוּ עָלָיו, וְעֻבְדָּא דְּהָרַאֲבַ״ד הָיָה בְּתַלְמִיד חָכָם כַּמְבֹאָר בִּמְאִירִי (שם) לְהָדְיָא. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה אסור) מַה שֶּׁהֵבֵאנוּ מִמּוֹר וּקְצִיעָה בָּזֶה: (יח) בַּעַל מְנַחֵם עֲזַרְיָה (שם), וְהֶעְתִּיקוֹ בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ז): ג (יט) פּוֹסְקִים: ד (כ) פּוֹסְקִים: (כא) פּוֹסְקִים: (כב) עוֹלַת שַׁבָּת (סק״ד) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״י) וְהַגְּרַ״ז (סי״א). וְהָאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ט) כָּתַב וְטוֹב לְהַחְמִיר: (כג) יָם שֶׁל שְׁלֹמֹה (פ״א סי׳ יג) וּמְנַחֵם עֲזַרְיָה (שם): (כד) חָכְמַת אָדָם (שם ס״ב): (כה) וַאֲפִלּוּ בְּיוֹם טוֹב אַחֲרוֹן שֶׁל הַחַגִּים דְּמֵהַתּוֹרָה הוּא חֹל גָּמוּר גַּם כֵּן לֹא קִלָּא מֵחֹל הַמּוֹעֵד, כֵּן הוּא מַסְקָנַת רֹב הָרִאשׁוֹנִים עַיֵּן מוֹעֵד קָטָן ח׳ (ע״ב) בְּתוֹסָפוֹת שָׁם (ד״ה אין) וּבָרֹא״ש (פ״א סי׳ יג) וּבַמְפָרְשִׁים הָרִאשׁוֹנִים בְּשַׁבָּת (קל״א) [קל״ט] (ע״ב) וּבַמְּאִירִי בֵּיצָה (ו. ד״ה ביו״ט שני), וְעַיֵּן בְּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק״ח) וּבְהַגְּרַ״ז (סעיפים ו־ז). וּבְתַשְׁבֵּ״ץ חֵלֶק א׳ סִימָן כ״ב רָצָה לְחַדֵּשׁ דִּבְיוֹם טוֹב לֹא שַׁיְכָא כְּלָל הַאי גְּזֵרָה דְּמוֹעֵד קָטָן וְדַוְקָא בְּחֹל הַמּוֹעֵד גָּזְרוּ כֵּן עַיֵּן שָׁם טַעְמוֹ, אֲבָל הוּא דַּעַת יְחִידָאָה וְשׁוּם אֶחָד מֵהַפּוֹסְקִים לֹא כָּתַב כֵּן:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah